

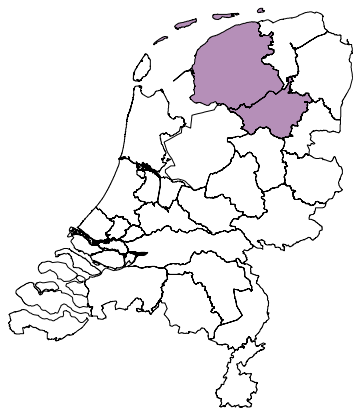
Tabel 2

Kleine keverorchis *Listera cordata*

Zeer kleine en tere plant met een dunne kruipende wortelstok. De purperbruin getinte stengel heeft twee tegenover elkaar staande bladeren. Het blad is driehoekig/eirond en glanzend donkergroen. De bloeistengel bevat maximaal 12 kleine groen met roodbruine bloemen die een rottingsgeur verspreiden.

Foto: Klaas van Haeringen/
Buiten-Beeld

- soort niet aanwezig
- soort (recent) aanwezig

2

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

Maaien	Zie gedragscode, aanvullend: Niet maaien.
Schonen	Zie gedragscode
Baggeren	Zie gedragscode
Begrazen	Zie gedragscode
Geen begrazing.	
Snoeien/dunnen	Zie gedragscode, aanvullend: Niet te sterk dunnen (microklimaat behouden).
Onderhoud waterkeringen	Zie gedragscode, aanvullend: Groeiplaatsen ontzien of desnoods plant met een ruime hoeveelheid grond uitgraven en zo snel mogelijk overzetten op een geschikte locatie, onder begeleiding van een deskundige.
Onderhoud verhardingen	Zie gedragscode

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

Vorbereiding van nieuwe werken	Zie gedragscode
Verwijderen bovengrond/ graafwerkzaamheden	Zie gedragscode, aanvullend: Groeiplaatsen ontzien of desnoods plant met een ruime hoeveelheid grond uitgraven en zo snel mogelijk overzetten op een geschikte locatie, onder begeleiding van een deskundige.
Sloop kunstwerken en gebouwen	-
Bouwactiviteiten	-
Afdammen/dempen/vergraven	-

Groeiplaats Kleine keverorchis groeit doorgaans in oud naaldbos, in Nederland met name onder aanplant van zwarte den in de duinen. Sporadisch worden zij aangetroffen onder andere boomsoorten of in kruipwilgstruweel. Houdt van een koel klimaat en komt vooral voor in Noord- en Oost-Europa, waar de soort vooral in sparrenbossen staat. Vanwege een ondiep wortelstelsel is de plant gevoelig voor oppervlakkig uitdrogen van de strooisellaag.

Leefwijze door het jaar heen Overblijvend (meerjarig). Bloeiperiode mei-juni. Zaadverspreiding juli-september. Bovengrondse delen sterven af in de winter. De plant heeft een kruipende wortelstok en hoewel de kleine keverorchis vaak in groepen bij elkaar staat, is niet duidelijk of vermeerdering via de wortelstok plaats vindt.

Vervolg: zie pagina 2

Vervolg

Kleine keverorchis *Listera cordata*

Aanbevelingen

- Bij kap van naaldbossen, ten behoeve van ontwikkeling van open duin, delen waar deze soort voorkomt sparen.
- Geen begrazing.
- Voorzichtig omgaan met dunnen (behoud vochtig microklimaat).
- Ontwatering van bossen tegengaan (behoud vochtig microklimaat).
- Plaggen van sterk vergraste naaldbossen in de omgeving van bronpopulaties, om nieuwe vestiging te stimuleren. Ook het verwijderen van de strooisellaag kan zinvol zijn.

Belang Waterschapspopulaties

Ondergeschikt belang

Verspreiding binnen Nederland

Kleine keverorchis is een nieuwkomer die pas vanaf halverwege de vorige eeuw voorkomt op Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. In enkele bossen is de soort talkrijk. De beide vindplaatsen in Drenthe zijn waarschijnlijk verdwenen, evenals de groeiplaats bij landgoed Duin en Kruidberg (bij IJmuiden).

Status Rode lijst

Gevoelig

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijn

-

FF-wet

Tabel 2

Bronnen

Weeda *et al.*, 2003. Kreutz & Dekker, 2000. Van der Meijden, 2005.

Websites: flora.instat.be;

www.minlnv.nederlandsesoorten.nl;

www.soortenbank.nl